

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De liefde van Christus tot Zijn duif

Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen.

Hooglied 2:14a

Bent u, lezer, van een onreine raaf tot zo'n duif gemaakt?

De naam die Hij haar geeft

Christus geeft Zijn Bruidskerk allerlei namen. In onze tekst lezen we dat Hij haar aanspreekt als 'Mijn duive'. Wat bedoelt de hemelse Bruidegom Christus daarmee? Hoe spreekt de Schrift op andere plaatsen over Gods Kerk als over een duif? Op vier manieren:

Allereerst tekent de Schrift Gods Kerk een *bevende* duif. We lezen in Hoséa 11:11: 'Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur'. Gods Kerk beeft voor het Woord van God. Waarom? Omdat ze iets heeft ervaren van Gods majesteit, heiligheid en rechtvaardigheid, toen Hij door dat Woord ging spreken tot haar hart.

In de tweede plaats wordt Gods Kerk ons voorgesteld als een *kermende* duif. Want in Ezechiël 7:16 staat: 'zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.' Zoals de duif de droevige klanken van haar gekir laat horen, zo kermt Gods Kerk over haar zonde, als Gods Geest een zondaar laat zien Wie God is, en wie zij is. In de derde plaats is Gods Kerk een *reine en schone* duif. De duif behoort immers tot de reine dieren en in Psalm 68 wordt haar schoonheid bezongen. Dat is een schoonheid die zij bezit in Christus. In zichzelf is ze mismaakt. Maar wanneer ze gezien wordt in het licht van het Borgbloed van Christus, zal ze 'door 't Goddelijk oog belonkt, weer met haar schoonheid pralen'. Tenslotte is ze ook een *oprechte*

duif (Matth. 10:16). Oprecht was ze niet. Integendeel: in zichzelf is ze leugenachtig en arglistig. Maar ze is oprecht, eenvoudig gemaakt door Gods Geest. En als dat gebeurt, komt een mens op de plaats van David: 'k Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden'. Terwijl er tegelijk ook het gebed is: 'Heere, maak mij waar voor U en ontdek me aan alle overgebleven arglistigheid'.

Bent u, lezer, van een onreine raaf tot zo'n duif gemaakt? Zodat u ging beven voor het Woord? Ging kermen om uw ongerechtigheid? Eerlijk gemaakt werd voor God? De reiniging van al uw vuile zonden ging zoeken buiten uzelf, om het – in een weg van recht – te vinden in het bloed van Christus?

De plaats waar Hij haar vindt

Deze duif bevindt zich nu, volgens de tekst, in 'de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats'. U moet daarbij denken aan een wilde duif of rotsduif, zoals die in Israël voorkomt. Als zo'n dier in gevaar komt, doet ze soms heel dwaas. Ze raakt in paniek, begint te fladderen en zoekt haar toevlucht op de verkeerde plaats. Soms zelfs bij de vijand. De duif is een 'botte', domme duif zonder 'hart'. Zonder verstand. Zo spreekt Hoséa 7 over de duif. Wel, is dat niet vaak het beeld van Gods Kerk? Dan zit ze in vrees, te neer geslagen, in het donker. Ze weet niet hoe ze tot haar Bruidgom moet komen. Ze durft de hand van het geloof niet op Hem te leggen. En in een treurige toestand houdt ze zich verscholen voor haar Bruidgom. In de klo-

ven van de steenrots.

Kan dat juist niet het geval zijn als Gods Kerk in een zonde gevallen is? Of als er sprake is van een diepere ontdekking aan de zonde? Als Gods kind zijn onwaardigheid moet inleven? Ik denk aan David in Psalm 32. Hij behoorde tot Christus' Bruidskerk. Maar hij was in zonde gevallen. Zo onrein en schuldig. Zo vol vrees en schaamte. En hij houdt zich meer dan negen maanden verborgen in de kloven van de steenrots. 'Toen ik zweeg...'

Kind van God, bevindt ú zich op dit moment als zo'n duif in de kloven van de steenrots? Vervult vrees en schaamte uw hart? Durft u uw Bruidgom niet onder ogen te komen vanwege uw schuld? Weet u niet hoe u tot Hem zult naderen? Schijnt Hij ver van u, omdat u door eigen schuld ver bij Hem vandaan gedwaald bent?

Het verzoek dat Hij haar doet

Hoor dan de stem van deze hemelse Bruidgom. Hij noemt Zijn Kerk bij de naam die ze duizendmaal verzondigd heeft. 'Mijn duive'. Want Mijn Vader heeft u van eeuwigheid aan Mij gegeven. En Ik heb u met Mijn bloed gekocht. Hij weet waar u, ook in deze ogenblikken, woont: 'zijnde in de kloven der steenrots'. Ik weet waar u zich verscholen houdt. Ik weet van uw vrees, uw schaamte, uw schuld, uw ongeluk. En Hij zegt: 'Toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen'. 'Toon Mij uw gedaante'. Letterlijk staat er: Doe Mij uw aangezicht zien. Dat aangezicht, waarvan de bruid moest zeggen: Het is zwart.

Dat door de zonde getekende aangezicht. De Bruidegom zegt: Toon het Mij. Ik zal u reinigen en Ik zal u volmaken. Ja, meer nog: 'Uw gedaante is lieflijk'. Want Ik zie Mijn eigen werk. En in Christus bent u rein en volmaakt.

'Doe Mij uw stem horen' – Dat is een aansporing tot het gebed. Stort voor Mij uit uw ganse hart. Doe Mij de stem van uw schuldbelijden horen. Doe Mij de stem van uw smekingen horen. Doe Mij de stem van uw danktonen horen. Is dat geen wonder? Christus

hoort op dit moment het gezang van de tienduizenden engelen. Hij hoort de lof die de triomferende Kerk Hem volmaakt toebrengt. En tegelijk neigt Hij Zijn oor naar de kloven van de steenrots. En Hij zegt tot Zijn treurende bruid: Doe Mij uw stem horen.

Zo spreekt Christus en verklaart Hij Zijn liefde aan Zijn bruid. Kom, bent u Zijn duif? Hebt u Zijn stem gehoord? Dat u zou uitgaan op Zijn spreken! En als u het niet bekijken kunt? Doe Hem nochtans uw stem horen! Al

klinkt die stem uzelf in de oren als het hese roepen van een raaf. En als u nog onbekeerd en buiten Christus voortleeft? Dan geldt in een andere zin ook nog in het heden van de genade: Toon Hem uw mismaakte, melaatse gedaante. Opdat Hij u reinigen zou. Doe Hem uw stem horen. Zoekt de Heere, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is!

A.J.T. Ruis, Damwoude

Ambtelijke praktijk

DL, hoofdstuk 3 en 4, art. 1

Goddelijk spreken in Genesis 1-3

Het opschrift van het derde en vierde hoofdstuk is bekend. We kunnen het lezen: Van des mensen verdorvenheid en bekering tot God en de manier van deze. Wanneer we nu het begin van artikel 1 lezen dan wordt niet direct ingegaan op de staat en toestand van

de mens na de val. We zouden dit verwacht hebben.

Schepping

Echter we worden gewezen op de schepping van de mens. Het levensbeeld van de mens. In het paradijs. Het begin van de Bijbel

wordt ons voorgehouden. De eerste twee bladzijden van het boek Genesis. Wat daar geschreven staat is waarheid voor de mannen van Dordt. Ontwifelbare waarheid. Het is voor hen Gods openbaring. Daartoe behoort ook wat ze in het verdere van het artikel belijden. In hun belijden staan ze niet alleen. De catechismus laat in de zondagen 2- 4 hetzelfde horen. Zo ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis in artikel 14. Aan dit belijden mag niet getornd worden. Aan dit belijden mag ook geen andere inhoud gegeven worden. Het mag ook niet op een andere manier uitgelegd worden. Dat gebeurt vandaag heel sterk. Daar de menselijke geest het menselijk denken domineert en meent het bij het rechte eind te hebben. Ook als het gaat over de eerste hoofdstukken van het boek Genesis. Het is opvallend wat door het moderne theologische denken op de kerkelijke tafel is gelegd. Dit moderne denken is door velen niet van tafel geschoven, maar als verhelderend aanvaard. Zelfs deze gedachte komt erbij dat de Heilige Geest doorgaat met Zijn verlichting en zo in onze tijd meer inzicht geeft. Er wordt zelfs gesteld dat wij de Heilige Geest bezitten en bijzonder als theologen. Er wordt gesteld dat het woord 'tijd-

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Hooglied 2:14a 'De liefde van Christus tot Zijn duif' van ds. A.J.T.Ruis. Ds. K. Hoefnagel geeft een korte impressie van de Generale Synode. Ds. Tanis schrijft over DL hoofdstuk 3 en 4, paragraaf 1. Ds. P. Roos schrijft een bijdrage getiteld 'Aandacht voor jongeren.' Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 2:34 en 35. Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Jeremia 7:4. Tenslotte nog wat persberichten en boekbesprekingen.

Reformatieherdenking

De jaarlijkse reformatieherdenking mocht weer gehouden worden. De Heere gedenke onze kerken en ook andere kerken op heel het wereldrond. De Heere geve bovenal reformatie en doorgaande reformatie van hart en leven.

Dankdag

De jaarlijkse dankdag voor gewas en arbeid werd gehouden woensdag 6 november. Ondanks de recessie is er veel reden tot dankbaarheid. De Heere heeft in de achterliggende periode veel gegeven. Wie beleven mag nergens recht op te hebben zal verwondering kennen over Gods goedheid. Het leve in het hart voor het eerst of opnieuw: Wat is Uw knecht, wat is Uw dienstmaagd dat Gij omgezien hebt naar een dode hond als ik ben.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 26 november 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 14 november.

AvH

gebonden' zich niet beperkt tot de ceremoniële wetten. De cultuur en de samenleving van vandaag vragen om antwoord op vele vragen. En vragen kunnen geen vragen blijven. De praktijk laat nu zien of horen dat de drie formulieren van enigheid nog wel op papier staan, maar met verschillende delen ervan kunnen we vandaag niet meer uit de voeten. De vraag wordt gesteld hoe deze delen van de drie formulieren van enigheid overkomen bij de moderne mens. Het wordt gesteld: laten we ons daarom ook niet meer verdiepen in de eerste hoofdstukken van de Bijbel. Wat voor zin heeft het te weten of het letterlijk, figuurlijk of symbolisch bedoeld is. Opvallend is dat er in de wereldgeschiedenis ook wel trekken worden gevonden die gelijken op wat wij lezen in onze Bijbel. We hebben ons vandaag bezig te houden met de vraag wie ik als christen ben voor mijn naaste en zo in de samenleving. We hebben doeners nodig. Gods Woord spreekt echter eerst van kenners, van belevers. Met welk een overtuiging ging Paulus de wereld van zijn dagen in. Welk een opdracht heeft Jezus Zijn discipelen gegeven (Lukas 24:47). Bekering en vergeving van de zonden zijn toch geen klanken, geen ouderwetse klanken geworden? Ze staan niet los van Genesis 1-3. Zo ook niet rechtvaardiging en heiliging. Dit nu mag niet ontkend worden. We dienen als gereformeerden de belijdenis vast te houden. De eerste hoofdstukken van Genesis staan niet zomaar in de Bijbel. Het is geen kennisgeving of een beschrijving van. Het is Gods openbaring. Gods werkelijkheid. Gods waarheid. Dit heeft met biblicisme niets te maken. Duidelijk wordt ook beschreven en dat naar Gods wil dat de mens het pronkjuweel is van Gods schepping.

Het beeld van God

In artikel 1 staat terecht dat de mens gelijk was aan zijn Schepper. Hij vertoonde trekken van zijn Schepper, zijn Maker. Waarin dat beeld schitterde wordt duidelijk weergegeven door de woorden: kennis, gerechtigheid en heiligheid. Welk een kennis had de

mens van zijn Schepper, van Zijn daden, van Zijn werken. In zijn eigen doen, zijn handel en wandel, want God had de mens niet als een werkeloze geschapen, zag hij de hand van God en erkende Hem in alles. Als profeet riep hij heel de schepping op om God te loven. Alles wat adem heeft love de Heere. Hallelujah! Oprecht heerste hij over de aarde. De mens was onderkoning onder God. Hij regeerde naar de wil en de gerechtigheid van God. Wat Jezus later beleed was hem niet vreemd. Het is Mijn spijze te doen de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft. De heerlijke en rijke staat waarin hij leefde was niet voor een bepaalde tijd, maar voor altoos. Terecht zegt de belijdenis: opdat hij met God zijn Schepper in die staat eeuwig zou leven, lovend en prijzend zijn God. Gaat het nu over de mens, dan staat de vrouw daar niet buiten. Zij was begrepen in de man met een eigen plaats en verantwoordelijkheid. Wij staan daar ook niet buiten. Op de school van de Heilige Geest wordt verstaan en beleden wat in de Heilige Schrift staat: Dat ben ik, dat zijn wij. Er is bij betrokken wat de Heere Jezus in Zijn prediking zegt van het begin en wat de apostelen daarvan doorgeven. Het wordt dus: Adam was ik en Adam ben ik nu en dat allereerst voor God de Heere. Het woord zondaar wordt erkend en gemijnd. O God, ik ben een zondaar! Een doelmisser! Een overtreder! Hoort God de Heere ons dit belijden? Als ambtsdragers zijn we voorgangers van de gemeente. Ook in het belijden in het openbaar. Er wordt weleens gezegd: we horen zo weinig van het geestelijk leven. Het kan zo zijn en dat is een droevige zaak. Maar wat bemerkt men van ons? Ons preken en ons bidden staan toch niet buiten ons geestelijk leven?

De val

Gaat het nu in het vervolg van artikel 1 over het gebeuren in het paradijs en de ontzettende gevolgen ervan, dan wordt allereerst gewezen op de ingeving van de duivel. Daarin staan de mannen van Dordt niet alleen. Hun belijden stemt overeen met zondag 4 van

de Heidelberger Catechismus. In Genesis 2 gaat het over het proefgebod Dit proefgebod is door God de Heere gesteld. Dat gebod staat niet los van liefde. Zo is het altijd en zo blijft het altijd met de waarschuwingen van de Heere. De waarschuwing van God spreekt van liefde tot de mens. Laten we dit niet vergeten. De Heere heeft ons niet over voor de eeuwige dood. Wat satan deed horen op het spreken van God was een leugen. Echter, de duivel sprak zodanig dat God de Heere werd voorgesteld als een leugenaar. De mens zou door zijn daad niet eeuwig vallen, maar hij zou aan God gelijk worden. Kennend, uitmakend, wat goed en kwaad is. Zelfbeoordeling. Zijn eigen overtuiging en wil zouden domineren. Is dat niet rijk? De mens geloofde het. Met al de gevolgen van dien. Echter, de mens wist dat God een God der waarheid is. in alles. In Zijn spreken en doen. Daarbij kwam hij in heersen en in het genieten niets te kort. De mens werd door het gebeuren in het paradijs geen slachtoffer. Willens en wetens kwam hij tot overtreding. Zijn daad is geen onbezonnenheid, maar misdaad. Hij kon weerstaan. Hij had zich moeten afkeren van de duivel en moeten zwijgen. Maar het tegendeel werd werkelijkheid. De mens heeft zichzelf beroofd van uitnemende gaven en over zich gehaald blindheid, schrikkelijke duisternis, ijdelheid en verkeerdheid van het oordeel, in zijn verstand boosheid,

Opvallend is dat er in de wereldgeschiedenis ook wel trekken worden gevonden die gelijken op wat wij lezen in onze Bijbel.

Sommigen menen (zij zitten er als op te wachten) dat er een schokkende, zeer geweldige, een haast niet-voortestellen gebeurtenis zal plaatsvinden; en dat men anders zeker niet van bekering mag spreken. Och vrienden, het kon wel eens gebeuren, dat er zulk een storm, vuur, of onweder niet kwam, en de Heere toch werkte; in het suizen van een zachte stilte was Hij.

G. Wisse, De bekering des mensen.

wederspanning en hardheid in zijn wil en zijn hart. Tevens ook onzuiverheid in al zijn genegenheden. We citeren het expres! Want dit belijden is niet overtrokken. De mannen van Dordt staan niet buiten het getekende levensbeeld. In leven en sterven wordt het beleiden. Maar er wordt wat bij gezegd:

uit genade zijn we zalig geworden. Door het geloof en dat niet uit ons. Alles is Gods gave. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke liefde. Zijn dit klanken uit het verleden? Het is geen verleden tijd. Dezelfde klanken met dezelfde inhoud worden nog gehoord. Door Gods knechten. Daaraan en daarin zijn

zij te herkennen. De Heere geve dat hun getal zou vermeerderen en niet verminderen. Laat dat ons gebed zijn. Kerk en wereld hebben Gods knechten nodig en geen letterknechten. Trouwens, die worden niet door de Heere gezonden.

M.C. Tanis

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 2:34-35

34 Dit zaagt gij, totdat er een steen afgebouwen werd zonder handen, die sloeg dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en vermaalde ze.

35 Toen werden te zamen vermaald het ijzer, leem, koper, zilver en goud, en zij werden gelijk kaf van de dorsvloeren des zomers, en de wind nam ze weg, en er werd geen plaats voor dezelve gevonden. Maar de steen, die het beeld geslagen heeft, werd tot een groten berg, alzo dat hij de gehele aarde vervulde.

Keizer Augustus op zijn gouden troon, dat is pas indrukwekkend. Of president Obama in het Witte Huis.

Lady Gaga. Christiano Ronaldo. Angelina Jolie. Leonardo DiCaprio. Zomaar enkele namen die bij miljoenen mensen grote indruk maken. Sterren die leven in een wereld van 'glitter and glamour'. Ze verdienen onwaarschijnlijk veel geld met wat ze doen en met wie ze zijn. De stadions zijn vol als zij optreden en ze hebben miljoenen volgers op Twitter. Zij zijn meesters in amusement en entertainment en de wereld ligt aan hun voeten. En zet daartegenover nu eens wat er in de kerk gebeurt. In vergelijking met een voetbalwedstrijd is een kerkdienst maar een saaie bedoening. En de preken van de dominees zijn een lachertje vergeleken bij de songs van Justin Bieber. Maar jongelui, vergis je niet...

De droom van Nebukadnezar laat zien dat al dat uiterlijke vertoon en al die pracht en praal maar stof is. Nebukadnezar had in zijn droom namelijk ook een steen gezien. En dan staat er expliciet bij dat die steen *zonder handen* werd

uitgehouden. Er kwam dus geen mens aan te pas. En als die steen wordt losgewrikt, dan begint hij te rollen. Steeds sneller en steeds sneller. En uiteindelijk beukt de steen tegen het beeld aan en rolt er overheen. Het verbrijzelt en vermorzelt het beeld. Het wordt door die steen tot stof vermalen. En dan komt de wind en die blaast al dat stof weg, zodat er niets meer van overblijft. En hoe angstaanjagend dat beeld ook geweest mag zijn; het is weg. Helemaal weg.

Laten we eens over die steen gaan nadenken. Wat wordt er met die steen bedoeld? Of liever gezegd: Wie wordt er met die Steen bedoeld? En als ik dat zo schrijf, dan heb ik de vraag al meteen beantwoord. Met die Steen wordt gewezen op de Heere Jezus Christus en Zijn Koninkrijk.

Ja, een steen. En vergeleken bij dat beeld trekt die Steen helemaal geen aandacht. Hij ziet er niet zo mooi uit als dat beeld. De Steen glimt niet, Hij schittert niet. Het is maar een gewone Steen, grauw en grijs. Hij bezit geen heerlijkheid zoals dat gouden hoofd en die zilveren borst. De profeet Jesaja zegt: *Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet gezocht.*

De Heere Jezus moet het niet hebben en wil het ook niet hebben van 'glitter and glamour'. Hij zegt in Lukas 17: *'Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.'* Wat

gaat er nu voor aantrekkelijks uit van een bloedende en stervende Man, vastgespijkerd aan een hout? Keizer Augustus op zijn gouden troon, dat is pas indrukwekkend. Of president Obama in het Witte Huis. Maar wat gaat er nu van Jezus uit? *Zijn wieg was een kribbe, Zijn troon was een kruis.*

En de mensen en de middelen die Hij in dienst neemt, zien er ook al niet uit. Hij maakt gebruik van een aantal eenvoudige vissersmannen, en Hij geeft hen de opdracht: *'Gaat dan heen in de gehele wereld en predikt het Evangelie aan alle creaturen'*. Maar wat zal dat opleveren? Een paar onbeduidende Galileërs. Die geen les hebben gehad in retorica. Ze kenden de kunst van de welsprekendheid niet. Hoe zou dat Evangelie ontvangen worden? Maar ze zijn de wereld ingegaan. En de Heere Jezus is met ze meegegaan, volgens Zijn eigen belofte: *'Ik ben met u, al de dagen tot aan de voleinding der wereld'*. En toen ze gingen preken, kwam de Heilige Geest er in mee. Ze preekten niet in 'bewegelijke woorden van wijsheid', zoals de Griekse filosofen (1 Korinthe 2:4). Maar ze hebben de eenvoudige boodschap laten klinken van Jezus Christus en Dien gekruisigd.

En dat Woord is wel door heel veel mensen afgewezen, maar heel veel anderen hebben dat Woord door het geloof mogen omhelzen. De Heilige Geest opende hun harten, zoals bij Lydia en bij de stokbewaarder. Het was voor hen een kracht Gods tot zaligheid.

En dat gebeurde overal waar dat Woord werd verkondigd. Het ging de wereld in. En het Koninkrijk der hemelen werd uitgebreid. Niet dankzij Paulus die plantte. En niet dankzij Apollos die nat maakte, nee het was God Die de wasdom, de groei gaf. *Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschiedt. Het is een wonder in ons ogen, wij zien het maar doorgronden 't niet.*

Jezus Christus is de Steen uit de droom van Nebukadnezar. Dezelfde Steen als uit psalm 118, die door de bouwlieden wel werd verworpen, maar geworden is tot een Hoofd des hoeks. God gebruikt de Heere Jezus als de belangrijkste

Steen van Zijn Godsgebouw. Want het heeft geklonken op Golgotha: *'Het is volbracht!'* Hij heeft de dood overwonnen en Hij heeft het graf geopend. Hij heeft de duivel de kop vermorzeld en Hij heeft de zonde weggedragen. De schuld van Zijn volk heeft Hij betaald en de eeuwige zaligheid is door Hem verdiend.

Voor de wereld heeft de Heere Jezus geen aantrekkelijke gedaante. En de eigengerechtigde godsdienst ziet geen heerlijkheid in Hem. Maar voor het ware geloof is Hij 'veel schoner dan de mensenkinderen' (psalm 45:3). Als je met geloofsogen kijkt, dan ziet de Heere Jezus er beter uit dan Ronaldo. En als je met geloofsogen

ren luistert, dan klinken er uit Zijn mond mooiere klanken dan uit die van Lady Gaga. Opnieuw psalm 45: *Want genade is uitgestort in Uw lippen.*

En nu is het in ons leven één van tweeën. Waar horen wij nu bij? Onder wiens heerschappij leven wij? Zijn wij nog onderdaan van dat beeld? Van de wereld en haar begerlijkheid? Of mogen wij door genade bij die Steen behoren? Bij de Zaligmaker van zondaren? Het is het verschil tussen leven en dood.

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Voor de wereld heeft de Heere Jezus geen aantrekkelijke gedaante.

Kerkelijk actueel

Kerk en school

In het voorlaatste nummer heb ik aandacht gevraagd voor kritische geluiden rond kerk en prediking. De klacht kwam erop neer dat er onder predikanten te weinig affiniteit bestaat met de problemen van de jongeren. Deze geluiden komen van de kant van het onderwijs en dat is begrijpelijk omdat men daar dagelijks met jongeren verkeert.

Zulke conclusies worden echter (te) snel getrokken. Daar wil ik nu nog wat over zeggen.

Ik stel voorop, dat het zeker waar kan zijn dat preken te hoog grijpen en dat deze soms boven de bevattingsgrens van de gemeente kunnen gaan. Juist die preken waaraan de voorganger extra onderzoek en studie heeft besteed, kunnen de reactie van "te moeilijk" oproepen. Dat geeft achteraf na de dienst een gevoel van teleurstelling. Iedere dienaar zal dit herkennen bij zichzelf. "Had ik het maar zo gezegd of anders verwoord...." Als ik zelf overvallen word door zulke bespiegelingen, zakt heel mijn preek weg in een diep moeras. We moeten beseffen dat het Woord vraagt om eenvoud en begrijpelijkheid. Het gaat hier echter kennelijk om een algemene klacht over het taalgebruik op de kansel. Met daaraan gekoppeld het te weinig oog hebben voor de problematiek van de moderne tijd. Ik heb hierover nog contact gehad met een zegsman,

die vast overtuigd was van zijn conclusie.

Als de situatie inderdaad zo ernstig is, is aandacht dringend gewenst. Immers, de prediking is hier in het geding. De gemeente moet haar voorganger kunnen vertrouwen in zijn optreden. Voorgangers die geen oog hebben voor de noden van hun gemeente, gelijken op de Farizeeërs uit Jezus' dagen. Het is vaker voorgekomen dat de geestelijke leidslieden zich ver boven het volk verhieven. Ik heb al aangegeven dat iedere dienaar voortdurend zichzelf moet onderzoeken. Hij moet een wachter zijn op Sions muren. Hij moet tegelijk hart hebben voor de schapen (Ezech. 34:3-6).

In het betreffende interview werd gesproken over de achterban die de dominees terugfluit. Voorgangers zouden dus in hun schulp kruipen als bepaalde mensen hen kritisch volgen op dit punt. Het lijkt me wel wat inconsequent om het bestaan van een zo invloed-

rijke lobby aan te nemen. Inconsequent, omdat men zelf ook behoort tot de achterban. De achterban bestaat dus volgens zegslieden uit mensen die doordenking van de problemen tegenhouden. Laten wij als predikanten teveel het hoofd hangen naar de kritiek van een kleine groep mensen? Dat kan in sommige gevallen wel gebeuren. Het is voor een predikant soms moeilijk om zijn optreden af te stemmen op de kerkelijke gemeente. Je wilt immers geen aanstoot geven. Bepaalde sleutelfiguren kunnen heel veel invloed hebben. Het zou bijvoorbeeld kunnen gelden van een kerkenraad. Maar de getrouwe dienaar zal zich allereerst verantwoordelijk weten jegens zijn Zender. Daarin moet hij kunnen onderscheiden tussen datgene wat belangrijk is en dat wat het niet is. Houd hoofd- en bijzaken uit elkaar. Hier ligt echter wel een moeilijkheid. In ons eigen kerkelijke leven blijkt immers dat kleine wijzigingen leiden tot grote

Juist die preken waaraan de voorganger extra onderzoek en studie heeft besteed, kunnen de reactie van "te moeilijk" oproepen.

Denk verder eens aan Refoweb, een internetpagina waar jongeren zich kunnen uitspreken. Daar worden voortdurend eigentijdse vragen die leven bij jongeren aan de orde gesteld en deze vragen worden door predikanten beantwoord.

gevolgen. Groot verval begint kleinschalig en betrekkelijk onschuldig. Daarbij komt dat niet ieder weet te onderscheiden waarop het aan komt. Het gaat er wel om dat we luisteren willen naar anderen. Er is voor predikanten dus best aanleiding om zich te bezinnen op de hier geponeerde stelling betreffende hun bedoelingen.

Er zijn verder twee polen waaromheen alles cirkelt: eenvoud (of verstaanbaarheid) en diepgang. Eenvoudig is iets anders als simpel. Diepgang is iets anders als moeilijk. Er zijn moeilijke teksten en er zijn moeilijke leerstukken. Het gevaar is aanwezig dat we die dan maar uit de weg gaan. De diepgang gaat lijden onder de behoefte aan eenvoud. U zult mij toestemmen dat het dan niet goed gaat. Gods Woord denkt naar mijn gedachte niet in die richting (Matth.16:9,11; Joh.6:60,61; Hebr. 5:12-14; 2 Petr.3:15,16). Moeilijke teksten, ook moeilijke “dominees”. Dan wordt het helemaal ingewikkeld. Ik zie de oorzaak dus niet eenzijdig bij de hoorders.

Toch kan de alom gehoorde kritiek niet door de beugel. Omdat het niet waar is. Ik wil dat praktisch aantonen. Ik heb voor mij, willekeurig gekozen, een nummer van de Waarheidsvriend. Ik noem enkele artikelen: Profetisch verstaan van de tijd, met workshops over: profetisch spreken in de taal van deze tijd; Christen zijn te midden van de machten; leven in een gedigitaliseerde wereld. Drs. Vergunst schrijft over “Techniek, media, economie”. Dan iets over hoogbegaafde kinderen op school. Verder een artikel over het secularisatieverhaal. Tenslotte vermelding van allerlei activiteiten rond de Jongerenbijbel van de HSV. Hierbij zijn meestal predikanten actief betrokken. Allemaal eigentijdse zaken, die voorgangers bezig houden.

Dit nummer is zeker geen uitzondering. In De Wekker komen zulke onderwerpen ook voortdurend onder de aandacht met brede belichting van eigentijdse problemen. Zo zelfs dat lezers soms zeggen dat ze iets wezenlijks

gaan missen. Ieder kerkblad heeft een jongerenrubriek. Ik heb eerder gesignaleerd dat de GS van de GG zeer breedvoerig gesproken heeft over de tijd waarin wij leven en de problemen rond kerkverlating. Dagenlang heeft het de agenda bepaald. In “De Saambinder” (GG) wordt telkens weer gewezen op de invloed van de media, bezinnend en leidinggevend. Het laatste nummer schrijft uitvoerig over catechese; men heeft daar zelfs een commissie voor. Ook in dat blad is dus breed aandacht voor maatschappelijke problemen, voor de vragen van deze tijd. Een opmerking terloops: ik sluit me niet aan bij hen die wat meewarig over deze gemeenten schrijven als over “ons zusje”; ik zou liever willen pleiten voor verbondenheid met een gewaardeerde broeder!

Denk verder eens aan Refoweb, een internetpagina waar jongeren zich kunnen uitspreken. Daar worden voortdurend eigentijdse vragen die leven bij jongeren aan de orde gesteld en deze vragen worden door predikanten beantwoord. Daar komen heus allerlei onderwerpen wel aan de orde. Jonge mensen stellen de vragen omdat zij vertrouwen stellen in een gefundeerd antwoord. Zo vat men de antwoorden ook meestal op.

Ik denk aan allerlei activiteiten die door de kerken en hun dienaars worden ondernomen met het oog op jonge mensen. Ik behoef alleen maar het LCJ te noemen; predikanten verlenen op diverse manieren medewerking als zij gevraagd worden. In de Geref. Gemeenten worden alom jongerenavonden gehouden en zelfs de studerende krijgen daar extra aandacht, veel meer dan dat het geval is in onze kerken. Over het jongerenblad “Daniel” heb ik vele malen instemmend horen spreken; echter niet altijd. Maar de uitgave mag er zijn.

Dit alles overziende, kunnen we niet concluderen dat predikanten en kerkenraden buiten hun tijd staan.

Niemand kan de bewering volhouden of onderbouwen dat de jeugd geen aandacht krijgt.

Men zal dit misschien ook toestemmen, maar zeggen dat de jeugd niet altijd de goede aandacht krijgt. Deze geluiden worden mede beïnvloed door alternatieve activiteiten voor jongeren, zoals “Jij daar” of Heartcry. Beseft men echter wel welke consequenties aanpassingen van het jeugdwerk in die richting hebben? Het is duidelijk dat onder meerdere kerkelijke leidlieden voorkeur gegeven wordt aan de klassieke Gereformeerde denkrichting. Zonder een oordeel uit te spreken over deze nevenstromingen, heerst de overtuiging dat Schrift en Belijdenis naar Gereformeerde opvatting onze strijd waard zijn. We hebben daar ook eens een handtekening voor gezet. De apostelen in het NT wekken telkens weer op te waken tegen de dwaalleer. Dat heeft ook de Heere Jezus Zelf gedaan. Er zullen valse christussen komen. Paulus spreekt erover dat men een andere Jezus predikt. Het is ook duidelijk dat Paulus in veel gemeenten onder een zekere verdenking stond. Hij moet zich herhaaldelijk verdedigen. In de prediking moet, het kan niet anders, in deze afwijkende tijden, gewaarschuwd worden tegen verlating van de wegen des Heeren. Ik neem direct aan dat Terdege dit allemaal wel onderschrijft. Maar laat men zich daar ook wachten voor ongenueanceerde uitspraken en er op letten dat men zelf niet ongemerkt en onbedoeld een nieuwe achterban vormt. Zoiets gebeurt namelijk ook heel snel.

Wel aandacht dus, maar niet de goede aandacht? Ik denk dat daar menige schoen wringt. Ik las een artikel waarin een voorganger moeite uitspreekt over sommige initiatieven die in kringen van het onderwijs worden ontwikkeld. Er werd vanuit Driestar Educatief een bijeenkomst belegd in verband met het 450 jarig bestaan van de Catechismus. De predikant sluit zijn artikel dan als volgt af: “Met gemengde gevoelens heb ik zitten luisteren in de St. Jan en zitten lezen in het handboek. Eerlijk is eerlijk, hier werd -en wordt- de Catechismus niet bestreden zoals dat gebeurd is in het Gouda van de 17e eeuw. Anno 2013 wordt het

troostboek van de kerk wel sterk gerelativeerd. Het is de vraag wat uiteindelijk gevaarlijker is". Wat was het geval? Er werden bezwaren gehoord tegen de opstelling van zondag 4 en 5. Verder werd gesteld dat ons leerboek de sporen draagt van de tijd van ontstaan. Volkomen juist. Deze overweging vraagt niet zonder meer om conserveren of restaureren, maar om actualiseren, zo wordt gesteld. Wij moeten vanuit de vragen van onze tijd bezig zijn met de leer zoals deze in de HC is verwoord. Als dan benadrukt wordt dat we de Catechismus niet moeten zien als een wetboek van eeuwige waarheden of als een totempaal van rechtzinnigheid of als een honkbalknuppel (eigentijds taalgebruik!), dan werken zulke uitdrukkingen niet mee aan het bevorderen van een goed verstaan van de bedoelingen van de opstellers van dit handboek. Men zal misschien zo'n commentaar van de betreffende predikant

ook afdoen als "geen bijdrage" aan de problematiek van deze tijd. Maar eigenlijk is het dat juist wel. Er werd wel zeker nagedacht over de problemen van deze tijd, maar er werden andere oplossingen gezocht. Daar ligt het uiteindelijke probleem. Dr. G. van de Brink stelde onlangs nog dat te midden van evangelisering en katholisering zeker ook het klassiek gereformeerde denken een plaats zal blijven innemen. Als predikanten daarvoor staan en ervoor gaan is dat hun goed recht en zelfs hun dure roeping. Zij hebben dat ooit beloofd en dat deed ook hun..... achterban, inclusief pers en onderwijs. Het zou echter ook kunnen zijn, dat critici doelen op zaken als de Jongerenbijbel en de HSV. Hoe men daar ook over denkt, men kan er aan twee kanten een punt van maken. En ik ben ervan overtuigd dat een standpunt over deze zaak, toch hoe dan ook, van heel groot belang is voor de toekomst

van de kerken. In ieder geval mag men daar verschillend over denken, en dat geldt zelfs voor predikanten.

P. Roos

Werp u dan met al uw zielschuld en nood voor Gods troon en zinkende op Jezus; keer dan uw aangezicht, al ware het bemodderd (Job) van wenen, en van smaad en schande door uw toestand, keer dan dat aangezicht naar Hem toe; grijp dan eens de toegereikte scepter aan, verwerp dan eens al uw gerechtigheden, roep het vonnis over uw lusten en bewegingen des vleses eens uit, reik de scheidbrief uit aan al uw zielboeleerders; zeg dan eens in de daad: Heere, Gij alleen zijt mijn leven; en geef de Heere alzo eens de hand, 2 Kron. 30:8, en kom tot Zijn heiligdom.

G. Wisse, *De bekering des mensen.*

Wij moeten vanuit de vragen van onze tijd bezig zijn met de leer zoals deze in de HC is verwoord.

Generale Synode 2013 (3)

Op 29 oktober begon de tweede zittingsweek van onze Generale Synode 2013. Opnieuw waren de afgevaardigden naar Nunspeet gekomen om een volle agenda af te werken.

De synode ontving in deze week vele bezoekers. Het begon met de broeders van onze oude zendingsgebieden in Mamasa, de Toraja's en uit Venda in Zuid Afrika. Met dankbaarheid kan worden vastgesteld dat op de vroegere zendingsvelden nu gevestigde kerken mogen zijn.

Ook kregen we afgevaardigden van de GKV en de NGK op bezoek die ons eveneens toespraken, waarna een hartelijk woord van de preses volgde. Hoewel reeds vele gemeenten samensprekingen hebben met de GKV en ook de NGK en anderen al een veel verder gaand contact hebben, bleek op de synode dat er ook nog andere gemeenten zijn die gereserveerd

staan tegenover een samengaan met deze kerken.

De synode sprak ook over de voortgang van het werk van ds. H. van der Ham onder de varenden. Ook vond de ontmoeting met vertegenwoordigers van buitenlandse kerken plaats. Ds. E. Moerdijk van de Free Reformed Church van Noord Amerika heeft ook enkele dagen de synodale vergaderingen meegemaakt.

Omdat deze kopij op tijd de deur uit moet kan ik in dit verslagje nog niets zeggen over de behandeling van het rapport homoseksualiteit. Dat kwam in de eerste zittingsweek ook aan de orde namelijk.

Wat tenslotte de moeite van het vermelden waard is, is dat de synode heeft gesproken over de toekomst van de Theologische Universiteit in Apeldoorn. Het college van bestuur kreeg de opdracht om in nauw overleg met

de raad van toezicht en het curatorium onderzoek te doen om tot een breder theologisch instituut te komen. Vanzelfsprekend met een gereformeerde identiteit. Onze predikantenopleiding moet daar dan worden onder gebracht met behoud van de hechte band tussen de school en de kerken zodat net als nu onze studenten worden opgeleid via het admmissie examen en onder leiding van het curatorium. We hopen en bidden dat het onderzoek naar samenwerking met anderen door de Koning van de Kerk rijk gezegend mag worden. Het is maar een kort verslag en zonder commentaar, maar zodoende kunnen we toch nog iets doorgeven van de dingen die op de synode besproken zijn. We blijven dit werk bij de voortduur opdragen aan Gods genadetroon.

K. Hoefnagel

De synode ontving in deze week vele bezoekers.

Abraham Hellenbroek

Vals vertrouwen

'Vertrouwt niet op valse woorden, zeggende: Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel zijn deze!' Jeremia 7:4

Wat de godsdienst betreft dient het uitwendige van het inwendige onderscheiden te worden. Het volk van Juda vertrouwde op uitwendige zaken. Ondertussen maakten zij hun wegen en hun handelingen niet goed. Men stelde een vals vertrouwen op de uiterlijke tempel en op de offers die in de tempel gebracht werden. In Jeremia 7:4 word die ijdele roem op de tempel en de offers veroordeeld.

Valse woorden

In de oorspronkelijke taal staat eigenlijk: woorden der valsheid of woorden der leugen. Het zou ook zo vertaald kunnen worden: vertrouwt niet op valse dingen, op bedrieglijke dingen, op iets dat leugenachtig is. Valse woorden zijn woorden van valse profeten, het kunnen ook de woorden van Juda zelf zijn. Er waren in die tijd meerdere valse profeten onder Juda. Die valse profeten spraken van vrede, vrede en geen gevaar, terwijl de ware profeten het tegendeel lieten horen. De valse profeten maakten het volk zorgeloos door te zeggen dat de Heere de tempel nooit zou verlaten. In de Naam des Heeren verkondigden zij leugen. Wat de valse profeten betreft valt er bijvoorbeeld te denken aan Hananja en Semaja. Ook Juda heeft deze ijdele woorden zelf gesproken. Ook Juda vertrouwde vals op de tempel. De verkeerde inbeelding van hun hart uitte zich in valse woorden. Valse woorden zijn ijdel en nietig. Zo wordt ook het gegoten beeld van een afgod leugen of valsheid genoemd. Het zijn ook valse woorden omdat zij bedrieglijk zijn. Het zal heel anders uitvallen dan Juda verwacht. Zij bedriegen zich jammerlijk. Wie heeft beloofd dat de tempel

nooit verwoest zou worden? Valse woorden zijn ook leugenachtige woorden. Valse woorden komen met de waarheid niet overeen. Het is op zich zelf genomen waar dat het gebouw waarover gesproken werd de tempel des HEEREN is. Het was een leugen dat Juda zich wijs maakte dat het op dat gebouw kon vertrouwen. De Heere woont niet in tempelen met handen gemaakt. Juda vertrouwde op de tempel omdat het volk meende dat de Heere erin woonde, dat de Heere de tempel nodig had als woonplaats. De Heere is echter niet gebonden aan een speciale plaats. De woorden van Juda waren vals en leugenachtig. De woorden van Juda zijn ook leugenachtig omdat die woorden de indruk geven dat er een ijver is voor de godsdienst. De hele uiterlijke godsdienst waar het innerlijk aan ontbreekt is een leugen. Men speelt de rol van een godzalige, maar men is een goddeloze. Men doet het werk van een oprechte ijveraar en men is een geveinsde huichelaar. Men leeft in een gedurige leugen. Men bedriegt zijn medemens en men liegt tegen God. De Heere zegt: 'Vertrouwt niet op valse woorden.' In valse woorden is geen enkele grond om te vertrouwen. Een recht vertrouwen dient gegrond te zijn op iets wezenlijks. Juda vertrouwde echter op ijdelheid en nietigheid. De Heere zegt tot Juda: wees niet zorgeloos en vleselijk gerust. Verwerp die valse woorden en vertrouw op iets wezenlijks.

Toepassing

Wij roepen u ook toe: 'vertrouwt niet op valse woorden.' Het is met Nederland net als met Juda. Ook Nederland vertrouwt op veel valse woorden. Er is sprake van ijdele inbeelding. Daaronder valt hoogmoed, gegrond op de aanzienlijke heerlijkheid die ons vaderland

tot verbazing van de ganse wereld gegeven was. Nederland kan zich niet voorstellen dat daar verandering in zal komen. Dat is de eerste ijdele inbeelding. De tweede ijdele inbeelding is dat Nederland vertrouwt op schatten en rijkdommen uit het verleden. De derde dwaze, ijdele inbeelding is hulp te verwachten van bondgenoten als er gevaar dreigt van gehele ondergang. Zo stelt men vlees tot zijn arm. Zo wordt er vertrouwd op mensenkinderen. De vierde ijdele inbeelding is dat we vertrouwen zelf nog tegenstand te kunnen bieden: onze oude heldhaftigheid op zee, ons leger op het land, onze versterkte grenssteden en binnelandse versterkingen. Dan vertrouwen we op wagens en paarden. Dit alles is een ijdel vertrouwen. Er wordt gerust op valse woorden. Niets van dat alles kan enig voordeel geven. Nederland zal er bedrogen mee uitkomen. Het zijn leugens waarop vertrouwd wordt.

Er zijn veel valse woorden waar mensen wat hun geestelijke staat betreft op vertrouwen. Veel mensen beloven hun zielen vrede en denken zeker te zijn van hun zaligheid om de volgende valse redenen: zij doen geen ergerlijke en gruwelijke zonden, zij zijn gedoopt, zij hebben belijdenis gedaan, zij gaan trouw naar de kerk en zij gaan aan het Avondmaal. Zij vertrouwen op uitwendige voorspoed en overvloed van zegen. Zij vertrouwen op het lichtvaardige en gunstige oordeel van anderen. Zij vertrouwen op een uitwendige verbetering in vergelijking met het verleden. Zij vertrouwen op een gerust geweten. Zij vergelijken zich met anderen die slechter zijn dan zij. Zij vertrouwen op enige geestelijke kennis die zij hebben en hebben enig begrip van geestelijke zaken en zien dit aan voor de bevinding van de zaken. Hoe

Het is met Nederland net als met Juda. Ook Nederland vertrouwt op veel valse woorden. Er is sprake van ijdele inbeelding.

zal de Heere eens al die zandgronden doen wegdrijven. Al die valse woorden zullen wegstuiven als kaf voor de wind en de misleide zielen zullen voor eeuwig verloren gaan.

Laat al die valse woorden varen. Vertrouwt daar niet meer op, zij zijn alleen maar ijdelheid. Probeer de bedrieglijkheid en de ijdelheid

van de valse woorden te doorzien en te kennen. Zoekt uw vertrouwen van valse woorden af te trekken. Verlaat al die valse woorden. Sta ernaar op goede gronden te vertrouwen, vertrouwt op de Heere God alleen. Vertrouwt niet op uw boog en op uw zwaard, maar vertrouwt op de Heere alleen. Dat is het enige middel om te bestaan

tegenover de vijanden. Leun op de Heere en Hij zal het wel maken. “En gewisselijk, gij zoudt dan op geen valse woorden vertrouwen, maar op een onwankelbare Rotssteen die zeker beveiligd; Hij zou u zeker behouden en nog doen blijven in Nederland tot in lengte van dagen.”

A. van Heteren

Winterhulp

Cijfers en getallen over armoede en oorlogen kunnen ons soms naar de keel grijpen. Het aantal dodelijke slachtoffers vanwege de Syrische burgeroorlog is inmiddels opgelopen tot meer dan 100.000 personen. 3,3 miljoen kinderen zijn besmet met HIV, waarvan er 66% nooit een behandeling zal krijgen. Duizenden gezinnen in Oost-Europa leven in grote armoede. Gaat het lijden onze menselijke maat niet te boven? Ervaren wij de roep die klinkt vanuit de armoede, nog steeds als een echte hulpvraag?

Achter die grote aantallen zitten echter allemaal persoonlijke verhalen, allemaal mensen en gezichten. Zo ook bij de arme gezinnen in Oost-Europa, die tijdens de winter moeten zien te overleven. Met gemiddelde temperaturen van 8 graden onder nul, is het zwaar om te kou te trotseren in oude, niet geïsoleerde huizen.

Schamel huis

In Gori, in Georgië, woont Wenera Mchedlishvili samen met haar zoon Jemal (22) en dochter Anna (20) in de laadbak van een oude legertruck. In de winter biedt deze laadbak geen beschutting tegen de kou. Wenera verloor elf jaar geleden haar man en enige tijd later ook haar schamele huis. Met een beetje geld van een ver familielid kon ze de laadbak kopen. Jemal tobt met maagproblemen en is al twee keer geopereerd. Anna loopt rond met de pijn van misbruik, wat haar enkele maanden geleden is overkomen in de onveilige buurt. Zowel Jemal als Anna zijn opgegroeid in een tehuis en hebben zeer weinig opleiding gevolgd.

De toekomst ziet er voor dit gezin somber uit.

Duizenden verhalen

Het verhaal van familie Mchedlishvili is een van die vele persoonlijke verhalen. Duizenden gezinnen in Gori leven onder de armoedegrens van ca. een euro per dag. Geschat wordt dat het werkloosheidscijfer ligt op 67%. Een land van tegenstellingen. Enkele rijken en vele armen. Te midden van deze situatie staat de gaarkeuken van de kerkelijke gemeente in Gori. 50 mensen ontvangen 6 dagen per week eten uit de gaarkeuken. Ekaterina is al lange tijd betrokken als vrijwilliger en bezoekt dagelijks de gezinnen die niet in staat zijn zelf naar gaarkeuken te komen, zoals het gezin Mchedlishvili.

Verlammend

Met grote getallen van de duizenden vluchtelingen en hoge percentages werklozen kan Ekaterina niet veel. Voor Ekaterina werken de schrijnende situaties niet verlammend. Ekaterina: “De kerk is geroepen om de armsten te helpen in Woord en daad. Het is een Bijbelse opdracht. Ik heb niet veel geld, maar kan mijn tijd geven om gezinnen te bezoeken, een luisterend oor te zijn en voedsel te brengen. Wanneer ik langskom bij Wenera, Jemal en Anna lees ik ook uit de Bijbel. Dit geeft hen kracht om door te gaan. Ze stellen hun vertrouwen op de Heere”.

Roeping

Ekaterina kan voor ons een voorbeeld zijn. Zij is een winterhulp voor veel gezinnen en er gaat een

christelijk getuigenis van uit. Zij weet zelf wat het is om van genade te mogen leven. Paulus zegt in 2 Kor. 8 vers 9 wat het fundament van de christelijke roeping is: ‘Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.’ Wat hebben we dat we niet hebben ontvangen? De genadegaven die wij ontvangen hebben, mogen we door geven. Dat is de basishouding.

Weten wij ons ondanks de overwelddigende aantallen, de vaak hopeloze situaties, nog steeds geroepen? Armoede komt dichterbij als de mensen een gezicht krijgen. We zien familie Mchedlishvili die symbool staat voor duizenden gezinnen in Georgië, Oekraïne, Armenië en Moldavië. Voelen we de pijn en de kou van de weduwe Wenera, Jemal en Anna mee? Of laat het ons koud?

Naast ontwikkelingsgerichte hulp, als onderwijs, gezondheidszorg en veiligheid voor kinderen, verstrekt Kom over en help ook Winterhulp. Deze hulp bestaat uit de eerste levensbehoeften als voedsel, kleding, medicijnen en een bijdrage in de verwarmingskosten. Op www.winterhulp.nl kunt u op pad met Ekaterina en samen met haar een winterhulp zijn!

Janno Kamphorst,
Kom over en help

Met gemiddelde temperaturen van 8 graden onder nul, is het zwaar om te kou te trotseren in oude, niet geïsoleerde huizen.

Ds. Tj. de Jong, Gerechvaardigd in zijn huis, gebonden, 79 blz., € 11,90, Tekstservice Vermeulen-Meteren, ISBN 978-90-78164-12-8.

De ondertitel luidt: Overdenkingen over de tollenaar in de tempel. In veertien korte overdenkingen wordt het geloofsleven van de tollenaar in de tempel beschreven. Bij elke overdenking is een passende illustratie opgenomen. Ds. K. Veldman schreef een Ten geleide. Ds. De Jong heeft vanuit de Schrift en vanuit het vragenboekje van Hellenbroek de boodschap van het geloof en de rechtvaardigheid des geloofs toegelicht. We willen iets uit dit boekje weer geven. Bij de tekst 'Deze ging af gerechvaardigd in zijn huis', lezen we ondermeer het volgende: "Het is een zeer wonderlijke tekst die we hier lezen, een tekst die slaat op het wezenlijke van het christelijk geloof. Deze tollenaar kwam als zondaar, verloren en verdoemelijk, en ging heen als rechtvaardige, rechtvaardig in Christus voor God. Psalm 32 vers 1 is waar: 'Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven, die van de straf voor eeuwig is ontheven.' God wil hem naar recht niet schuldig keuren. Geen genade vóór recht, maar genade dóór recht; door voldoening, door verzoening, door borgtocht! Eeuwig wonder." Op blz. 48 lezen we "Daarom kan ik, zonder te willen twisten, er zelf niet omheen dat ik geloof dat die man de vrede Gods in de gerechtigheid van Christus kende en gevoelde in het hart, dat hij geloof mocht oefenen in het verzoendeksel, de heenwijzing naar Christus. Er daalde vrede in zijn ziel, Gods vrede in de Borg, in het bloed. Dat was een bewuste zielszaak."

J. van 't Hul en L.J. van Valen, Op reis door de Schotse kerkhistorie, paperback, 256 blz., €, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-32112.

De ondertitel luidt: 'In de voetsporen van Boston, Comrie, de Erskines, McCheyne en vele anderen.' J. van 't Hul is kerkredacteur bij het Reformatorisch Dagblad. Hij heeft veel reizen gemaakt door Schotland en beschrijft de diverse plaatsen waar kerkhistorisch gezien bijzonder dingen hebben plaatsgevonden. Het eerste hoofdstuk begint met de plaats Haddington, waar John Knox geboren is. Mogelijk is John Knox gedoopt in de St. Mary's Church in Haddington. John Knox was in deze kerk getuige van de laatste preek die Wishart in Haddington hield voordat hij in 1546 in St. Andrews levend werd verbrand. L.J. van Valen is goed thuis in de Schotse kerkgeschiedenis. Hij geeft de historische achtergrond weer na elk hoofdstuk. Van Valen beschrijft na het eerste hoofdstuk in het kort de Schotse kerkgeschiedenis waarin de vervolgingen aan de orde komen. John Knox heeft bijvoorbeeld als galeislaaf anderhalf jaar lang vele ontberingen moeten doorstaan. Het boek ziet er keurig verzorgd uit. Bij de tekst zijn mooie kleurrijke foto's en plattegronden opgenomen. Voor ieder die een kerkhistorische reis naar Schotland gaat doen een aanrader. Maar ook voor anderen een interessant boek om kennis van te nemen. Achterin het boek is een chronologische tabel opgenomen, een selectie van titels van Nederlandse boeken, een plaatsnamenregister, een namenregister en een lijst van koningen en koninginnen.

Ds. L. Gebraad, Geheimen van de binnenkamer, gebonden, 135 blz., € 14,90, Tekstservice Vermeulen-Meteren, ISBN 978-90-78164-11-1.

De ondertitel luidt: 'Overdenkingen over het Onze Vader.' De zondagen 45- 52 van de Heidelbergse Catechismus worden in dit boek behandeld. Ds. Th. L. Zwartbol

schreef een aanbevelend voorwoord. Ds. Gebraad geeft eenvoudig, ernstig en pastoraal onderwijs in de opgenomen overdenkingen. De praktijk van het zielenleven wordt verwoord. Wij willen iets doorgeven uit datgene wat ds. Gebraad schrijft op blz. 114 bij zondag 51 over de boosheid die ons altijd aanhangt: "Dus de boosheid, die ons altijd aanhangt. Dat duurt tot de laatste snik. Een godzalig man zei: 'Bij mijn laatste snik, word ik pas verlost van mijn eigen ik.' Dat is een tegenvaller! Dat volk krijgt tegenvallers en meevallers: hoe meer tegenvallers ze krijgen, hoe meer meevallers ze krijgen. Of gaat het altijd zo goed met u? Bent u nog nooit opgeschrikt uit uw doodsstaat? Moet u dan zo voor God verschijnen? God beware ons ervoor! Ach ja, die oude mens kan niet anders dan zondigen en wil ook niet anders. Dat maakt nu net de strijd uit. Ik versta nu onze oude godzaligen van vroeger, die zeiden: 'Mijn jongen, het zal zo laag aflopen.' Ik kon het maar niet geloven en dacht van kracht tot kracht voort te gaan, maar nu is het van klacht tot klacht. Hij moet wassen en wij minder worden."

Er verschenen twee nieuwe brochures bij Lectori Salutem: LS 141

Ds. A. Moerkerken/ ds. S.W. Janse, Het zaad zal hem dienen.

Dit zijn preken gehouden ter gelegenheid van de bevestiging en intrede van ds. S.W. Janse in de gemeente van 's- Gravenpolder, €2,75.

LS 142 Arthur W. Pink (1886-1952), Brengt al de tienden in het schathuis.

Ondertitel: een aansporing tot vrijgevigheid, € 2,50. Uitgegeven bij Ripe Publishing.

Dr. P. Korteweg, De doopbelofte voor kinderen met een verstandelijke beperking, paperback, 49 blz., € 7,50, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-94-91586-12-5.

De auteur wil een praktische en pastorale handleiding bieden om de waarde van de doop voor kinderen met een verstandelijke

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

beperking te verstaan. Het boekje is een uitwerking van een lezing die 11 april 2013 in Middelharnis werd gehouden tijdens een ledenvergadering van de vereniging Helpende Handen. De auteur heeft zelf een zoon met een beperking. Wie te maken heeft met kinderen die een beperking hebben doet er goed aan dit boekje te lezen. We willen doorgeven wat de auteur schrijft op blz. 34 "Ook verstandelijk gehandicapten kunnen alleen door wedergeboorte en geloof het Koninkrijk der hemelen binnengaan. Nu is voor de Heere niets onmogelijk. Wanneer Hij zaligmakend werkt in het hart zullen ook deze kinderen eenmaal ten hemel ingaan. En mochten zij genade ontvangen hebben, dan zullen zij hier in dit leven zeker iets laten zien van de heiligheid van God in het strijden tegen de zonde en leven tot Zijn eer. Ook voor het geestelijk leven van gehandicapten geldt dat de drieslag ellende- verlossing- dankbaarheid blijft. Dat is in de lijn van de Schrift, en daar wijkt de Heere niet van af wanneer Hij Zijn kinderen hemel onderwijs geeft." Op blz. 46 lezen we dat er in de hemelse zaligheid geen beperkingen meer zullen zijn. "Wie hier slechts enkel een eenvoudig psalmversje zongen, zullen daar het volmaakte lied van Mozes en het Lam zingen. Daar zal het klinken: 'Gij hebt ons Gode gekocht met Uw dierbare bloed.'"

Ditteke den Haan, Bijbellesboekje Oude Testament deel 2, Adam en Eva, 43 blz., € 4,50, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-68-3.

Op een eenvoudige manier wordt de zondeval beschreven. Er zijn kleurplaten, puzzels en verzen om te zingen in opgenomen. Het boekje ziet er keurig verzorgd uit. Vanaf 4 jaar kan het voorgelezen worden, vanaf 6 jaar kunnen kinderen het zelf lezen.

Ditteke den Haan, Mary Jones en haar Bijbel, gebonden, 75 blz., € 14,95, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-70-6.

In dit mooie en goed verzorgde prentenboek wordt de geschie-

denis van Mary Jones en haar Bijbel op een eenvoudige manier naverteld aan jonge kinderen. Het kan voorgelezen worden aan kinderen vanaf 4 jaar. Zelf kunnen kinderen het lezen vanaf de leeftijd van 7 jaar. Het prentenboek bevat schitterende illustraties van Ella Bakker. Mary Jones leefde van 1784-1866 in Wales waar in die tijd maar heel weinig Bijbels beschikbaar waren. Mary wilde heel graag zelf een Bijbel hebben. Zij heeft zes jaar gewerkt en gespaard om zelf een Bijbel te kunnen kopen. De Heere zorgt ervoor dat Mary een Bijbel krijgt. Na een lange reis op blote voeten komt ze bij een zekere ds. Edwards die Mary meeneemt naar het huis van ds. Charles die haar een Bijbel geeft. Ds. Charles reist later naar Londen en daar wordt een stichting opgericht die Bijbels gaat drukken voor geheel Engeland.

Zo kunnen er vele nieuwe Bijbels gedrukt worden, ook voor Wales. De geschiedenis van Mary Jones heeft dus grote gevolgen gehad. Van harte aanbevolen!

Ditteke den Haan, Bijbellesboekje Kerst deel 2, 43 blz., € 4,50, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-67-6.

Op een eenvoudige manier wordt over Simeon, Anna en de wijzen uit het oosten geschreven. Er zijn 12 kleurplaten, 6 puzzels en 2 liederen opgenomen. De illustraties zijn net als in de andere deeltjes van de hand van Ella Bakker. Het boekje ziet er keurig verzorgd uit. Vanaf 4 jaar kan het voorgelezen worden, vanaf 6 jaar kunnen kinderen het zelf lezen.

Persbericht

Bezinningskring

Christelijke Gereformeerde bezinningskring binnen de classis Leeuwarden. Op D.V. Vrijdag 22 november a.s. wordt er weer een bezinningsavond gehouden. Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over het onderwerp: "Wat troost u?" 450 jaar Heidelbergse Catechismus.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in de beneden zaal van de: Chr. Geref. "Sionskerk" Hoofdweg 127 te Damwoude. Aanvang: 19.45 uur. Er wordt gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen. Allen van harte welkom! Ook te beluisteren via de website www.cgk-damwoude.nl

愛之神

STEUN

bijbelscholen in China

De huisgemeenten willen regionale Bijbelscholen met een intermaat opzetten. Uw hulp is daarbij onmisbaar. Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

 HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

Huishoudelijke hulp

“Wat heerlijk dat mijn woning op orde is”

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **verpleging & verzorging**

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

IS DE DOOP GELIJKTJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren anders!

Zie onze website www.svhed.org
voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

HEIDELBERG & DORDRECHT

Even lekker weg...

**PRIJZEN VANAF
€113,90***

*midweek in een chalet

De Verrassing
Bungalowpark

www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06

2013: MARTELAREN WERELDWIJD

Eén op de 120 christenen komt om
vanwege zijn/haar geloof!

Steun huiskgemeenten in China

De Vervolgde Kerk verdient uw aandacht. Bovenal uw gebeden.
1,2 miljoen christenen stierven in de achterliggende jaren in China!
Uw hulp is dringend nodig.

**Gedenk hen die in
gevangnissen kwijnen**

U kunt uw gift overmaken op
NL 02 INGB 0000 320 666

t.n.v. Stichting China

Dank u.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar
het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646